

Dosarul nr.2ra-218/19

Prima instanță: Judecătoria Edineț, sediul Ocnîța (jud: I.Dragulean)

Instanța de apel: Curtea de Apel Bălți (jud: S.Procopciuc, E.Grumeza, N.Chircu)

DECIZIE

13 martie 2019

mun. Chișinău

Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ lărgit
al Curții Supreme de Justiție,

în componența:

Președintele ședinței, judecătorul
judecătorii

Oleg Sternioală
Ala Cobăneanu
Svetlana Filincova
Victor Burduh
Tamara Chișca-Doneva

examinând recursul declarat de Serghei Togan, reprezentat de avocatul
Ghenadie Odobescu,

în cauza civilă, la cererea de chemare în judecată depusă de Serghei Togan
împotriva Companiei de Asigurări „Asterra Grup” Societate pe Acțiuni,
intervenient accesoriu Nadir Gheorghîța cu privire la repararea prejudiciului
material,

împotriva deciziei din 6 noiembrie 2018 a Curții de Apel Bălți, prin care a
fost admis apelul declarat de Compania de Asigurări „Asterra Grup” Societate
pe Acțiuni, a fost casată integral hotărârea din 8 august 2018 a Judecătoriei
Edineț, sediul Ocnîța și a fost pronunțată o hotărâre nouă, de admitere parțială a
cererii de chemare în judecată,

c o n s t a t ă :

La 2 mai 2018 Serghei Togan a depus cerere de chemare în judecată
împotriva Companiei de Asigurări „Asterra Grup” Societate pe Acțiuni (în
continuare CA „Asterra Grup” SA), intervenient accesoriu Nadir Gheorghîța cu
privire la repararea prejudiciului material.

În motivarea cererii reclamantul a indicat că la 5 octombrie 2016,
aproximativ la ora 12:45 în or. Ocnîța la intersecția str. Ștefan cel Mare cu str.
Independenței a avut loc accidentul rutier cu implicarea autovehiculelor de
model: „VAZ 21103” n/î xxxx, condus de Serghei Togan și Opel Corsa n/î
xxxx, condus de Nadir Gheorghîța.

A invocat că vinovat de producerea accidentului rutier și deteriorarea
automobilului de model „VAZ 21103” n/î xxxx a fost recunoscut șoferul
automobilului Opel Corsa n/î xxxx – Nadir Gheorghîța care poseda un certificat

de asigurare obligatorie de răspundere civilă nr. 002026304 din 16 ianuarie 2016 eliberat de CA „Asterra Grup” SA, ceea ce în opinia sa se confirmă prin cauză penală intentată în privința acestuia în baza art. 264 alin. (1) Cod penal.

Conform Raportului de evaluare a prejudiciului cauzat nr. 216/A/16 din 9 noiembrie 2016 suma despăgubirii de asigurare pentru repararea automobilului „VAZ 21103” n/î xxxx constituie 29458 lei, iar conform tehnologiei de recondiționare a autovehiculelor avariate, automobilul examinat nu este rațional de reparat, deoarece valoarea costurilor constituie 81,22 % din valoarea medie pe piață a unui automobil analogic. La rândul său, costul mediu pe piață a unui automobil analogic conform datelor pieței auto din Republica Moldova și a datelor din internet constituie suma de 1650 Euro, echivalentul a 36 268,98 lei.

În scopul soluționării extrajudiciare a litigiului, la 29 martie 2018 reclamantul Serghei Togan a expediat în adresa CA „Asterra Grup” SA cererea prealabilă, solicitând achitarea benevolă a sumei de 29458 lei, însă fără careva rezultat.

Din acest considerent, reclamantul Serghei Togan a depus prezenta cerere de chemare în judecată, solicitând încasarea din contul CA „Asterra Grup” SA în beneficiul său a prejudiciului material ce i-a fost cauzat în urma deteriorării automobilului de model „VAZ 21103” n/î xxxx în sumă de 1500 euro și a cheltuielilor de judecată în sumă de 1000 lei.

Prin hotărârea din 8 august 2018 a Judecătorei Edineț, sediul Ocnița, cererea de chemare în judecată depusă de Serghei Togan a fost admisă integral, fiind dispusă încasarea din contul CA „Asterra Grup” SA în beneficiul lui Serghei Togan a prejudiciului material în sumă de 1500 euro și a cheltuielilor de judecată în sumă de 1000 lei.

Prin decizia din 6 noiembrie 2018 a Curții de Apel Bălți, a fost admis apelul declarat de CA „Asterra Grup” SA, a fost casată integral hotărârea din 8 august 2018 a Judecătorei Edineț, sediul Ocnița și a fost pronunțată o hotărâre nouă, de admitere parțială a cererii de chemare în judecată, fiind dispusă încasarea din contul CA „Asterra Grup” SA în beneficiul lui Serghei Togan a despăgubirii de asigurare în sumă de 23904,98 lei și a cheltuielilor de judecată în sumă de 1000 lei. S-a dispus încasarea din contul CA „Asterra Grup” SA în beneficiul statului a taxei de stat în sumă de 717 lei. În rest, cererea de chemare în judecată depusă de Serghei Togan a fost respinsă ca neîntemeiată.

Invocând netemeinicia și ilegalitatea deciziei enunțate, la 8 decembrie 2018, Serghei Togan, reprezentat de avocatul Ghenadie Odobescu a contestat-o cu recurs, solicitând admiterea acestuia, casarea parțială a actului judecătoresc contestat ce constituie obiectul prezentului recurs în partea respingerii cererii de chemare în judecată cu menținerea în aceastră parte a hotărârii primei instanțe.

În motivarea recursului s-au indicat motivele de drept și de fapt invocate în cererea de chemare în judecată și referința asupra cererii de apel anexate la dosar, suplimentar invocându-se că, la examinarea cauzei în partea contestată instanța de apel a interpretat eronat normele de drept material, nefiind constatate și elucidate pe deplin circumstanțele care au importanță pentru soluționarea

cauzei și, anume valoarea părților componente ale autovehiculului rămase neavariate în sumă de 12 364 lei nu are legătură cu suma de 1500 euro solicitată prin cererea de chemare în judecată și întemeiat încasată prin hotărârea instanței de fond, or, automobilul de model „VAZ 21103” este defectat și nu poate fi vândut la suma de 12364 lei, iar faptul că nu este rațional de reparat automobilul enunțat nu exclude obligația de reparare a prejudiciului material de către CA „Asterra Grup” SA, stabilit prin Raportul de evaluare a prejudiciului cauzat nr. 216/A/16 din 9 noiembrie 2016.

Ca urmare, instanța de apel s-a eschivat în partea contestată de la exercitarea obligației impusă prin lege, de înfăptuire a actului de justiție, a examinat superficial circumstanțele cauzei, nu a intrat în esența litigiului și nu a apreciat toate circumstanțele și probele existente ale cauzei, pronunțând hotărâre neîntemeiată de admitere parțială a acțiunii, pe când concluzia primei instanțe despre necesitatea admiterii integrale a acțiunii este justă, ea având la bază cumulul dovezilor administrate în cadrul dezbaterilor judiciare, cărora le-a fost dată aprecierea juridică cuvenită, conform cerințelor art. 130 Cod de procedură civilă (f.d.162-171).

La 10 ianuarie 2019 Nadir Gheorghita a depus referință la cererea de recurs declarată de Serghei Togan, reprezentat de avocatul Ghenadie Odobescu, însă acesta nu și-a expus părerea vis-a-vis de recursul enunțat, solicitând adoptarea la caz a unei hotărâri legale și întemeiate.

În conformitate cu art. 434 Cod de procedură civilă, recursul se declară în termen de 2 luni de la data comunicării hotărârii sau a deciziei integrale, dacă legea nu prevede altfel. Termenul de 2 luni este termen de decădere și nu poate fi restabilit.

Curtea de Apel Bălți a pronunțat decizia contestată la 6 noiembrie 2018 (f.d.149). Astfel, recursul declarat la 8 decembrie 2018 (f.d.171) este în termen.

Prin încheierea din 6 februarie 2019 a Curții Supreme de Justiție, recursul declarat de Serghei Togan, reprezentat de avocatul Ghenadie Odobescu, a fost considerat admisibil și fără a prejudicia fondul a fost dispusă judecarea acestuia de către completul din 5 judecători.

În conformitate cu art. 441 Codul de procedură civilă, în cazul în care recursul este considerat admisibil, un complet din 5 judecători examinează fondul recursului.

În conformitate cu art. 442 alin. (1) Cod de procedură civilă, judecând recursul declarat împotriva deciziei date în apel, instanța verifică, în limitele invocate în recurs și în baza referinței depuse de către intimat, legalitatea hotărârii atacate, fără a administra noi dovezi.

În conformitate cu art. 444 Cod de procedură civilă, recursul se examinează fără înștiințarea participanților la proces. Completul din 5 judecători decide asupra oportunității invitării tuturor participanților sau a reprezentanților acestora pentru a se pronunța cu privire la problemele de legalitate invocate în cererea de recurs.

Studiind materialele dosarului în raport cu argumentele invocate în recurs, Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ lărgit al Curții Supreme de Justiție consideră necesar de a admite recursul, de a casa decizia din 6 noiembrie 2018 a Curții de Apel Bălți și de a remite cauza la rejudecare în instanța de apel.

În motivarea concluziei enunțate se rețin următoarele argumente.

În conformitate cu art. 445 alin. (1) lit. c) Cod de procedură civilă, instanța, după ce judecă recursul, este în drept să admită recursul, să caseze integral decizia instanței de apel și să trimită cauza spre rejudecare în instanța de apel o singură dată dacă eroarea judiciară nu poate fi corectată de către instanța de recurs.

În conformitate cu art. 432 alin. (4) Cod de procedură civilă, săvârșirea altor încălcări decât cele indicate la alin. (3) constituie temei de declarare a recursului doar în cazul și în măsura în care acestea au dus sau ar fi putut duce la soluționarea greșită a cauzei sau în cazul în care instanța de recurs consideră că aprecierea probelor de către instanța judecătorească a fost arbitrară, sau în cazul în care erorile comise au dus la încălcarea drepturilor și libertăților fundamentale ale omului.

După cum denotă actele cauzei, reclamantul – recurent Serghei Togan deține cu drept de proprietate automobilul de model „VAZ 21103” cu n/î xxxx, nr. motorului 21121069168, anul fabricării 2004, ceea ce se confirmă prin copia certificatului de înmatriculare anexat la dosar (f.d.23).

La fel, s-a constatat că la 1 august 2014 Serghei Togan acționând în calitate de comodant a încheiat cu Igor Togan care a acționat în calitate de comodatar contractul de comodat autentificat notarial de notarul public Valentina Gîrtopan, prin care primul i-a transmis ultimului pe un termen de 5 ani cu titlu gratuit în folosință automobilul de model „VAZ 21103” cu n/î xxxx, pe care îl deține cu drept de proprietate privată (f.d.28-29).

Tot actele cauzei atestă că la 5 octombrie 2016 a avut loc accidentul rutier cu implicarea automobilelor de model Opel Corsa cu n/î xxxx, la volanul căruia se afla Nadir Gheorghîța și automobilul de model „VAZ 21103” cu n/î xxxx la volanul căruia se afla Igor Togan.

Vinovat de producerea accidentului rutier a fost recunoscut Nadir Gheorghîța, conducător al autoturismul de model Opel Corsa cu n/î xxxx, care deținea polița de asigurare obligatorie de răspundere civilă auto nr. 002026304 din 16 ianuarie 2016 eliberată de CA „Asterra Grup” SA (f.d.61).

Ca urmare a producerii accidentului rutier, la 2 noiembrie 2016 a fost pornită urmărirea penală pe semnele componenței de infracțiune prevăzută de art. 264 alin. (1) Cod penal, pe faptul încălcării regulilor de circulație rutieră de către Nadir Gheorghîța soldate cu cauzarea leziunilor corporale medii cet. Igor Togan (f.d.14).

Iar prin sentința irevocabilă din 13 iulie 2017 a Judecătoriei Edineț, sediul Ocnița, Nadir Gheorghîța a fost recunoscut vinovat de comiterea infracțiunii prevăzută de art. 264 alin. (1) Cod penal, fiindu-i stabilită pedeapsa sub formă

de amendă în mărime de 200 unități convenționale, ce a constituit suma de 4000 lei, fără privarea de dreptul de a conduce mijloacele de transport (f.d.14,75-76,77-79).

Din copia recipisei anexată la materialele dosarului penal nr. 1-44/17, cercetată în cadrul ședinței de judecată rezultă că Igor Togan a primit de la Nadir Gheorghita suma de 10000 lei pentru prejudiciul moral cauzat în urma producerii accidentului rutier din 5 octombrie 2016 și pentru tratamentul său, a soției și a copiilor (f.d.80).

Conform procesului-verbal nr. 216/A/16 de constatare a pagubelor la autovehicule întocmit de SRL „Elitexpert Grup”, la 8 noiembrie 2016 de către expertul tehnic Lilian Vasilcov au fost stabilite deteriorările la autovehiculul avariat de model „VAZ 21103” cu n/î xxxx, actul respectiv fiind semnat de expertul tehnic și Igor Togan (f.d.68-69), iar conform raportului de evaluare a prejudiciului cauzat nr. 216/A/16 din 9 noiembrie 2016, întocmit de SRL „Elitexpert Grup”, semnat de expertul evaluator Lilian Vasilcov și aprobat de către Directorul general a SRL „Elitexpert Grup”, Dorin Tofan, beneficiarul căruia a fost CA „Asterra Grup” SA, valoarea prejudiciului cauzat proprietarului automobilului de model „VAZ 21103” cu n/î xxxx, Serghei Togan (care include în sine costul pieselor deteriorate, costul lucrărilor și costul materialelor) constituie suma de 29458 lei.

Totodată, în raportul de evaluare, expertul evaluator Lilian Vasilcov a indicat că costul mediu pe piață a unui automobil analogic, conform datelor pieței auto din Republica Moldova și a datelor din internet este de 1650 euro, echivalentul a 36268,98 lei. Astfel, conform tehnologiei de recondiționare a autovehiculelor avariate, automobilul examinat nu este rațional de reparat, deoarece valoarea costurilor constituie 81,22 % din valoarea medie pe piață a unui automobil analogic (f.d.62-67).

Din considerentul că CA „Asterra Grup” SA nu i-a achitat lui Serghei Togan despăgubirea de asigurare datorată, la 28 martie 2018 Serghei Togan, reprezentat de avocatul Ghenadie Odobescu a depus în adresa companiei de asigurări cererea prealabilă care a fost recepționată de ultima la 2 aprilie 2018 (f.d.33), solicitând recuperarea despăgubirii de asigurare (f.d.30-32), însă fără careva răspuns și soluționare, motiv pentru care a fost depusă prezenta cerere de chemare în judecată.

Înaintând prezenta cerere de chemare în judecată împotriva CA „Asterra Grup” SA, reclamantul Serghei Togan a solicitat încasarea din contul CA „Asterra Grup” SA în beneficiul său a prejudiciului material ce i-a fost cauzat în urma deteriorării automobilului de model „VAZ 21103”, n/î xxxx în sumă de 1500 euro și a cheltuielilor de judecată în sumă de 1000 lei.

Fiind investită cu judecarea cauzei în fond, prima instanță a ajuns la concluzia temeiniciei acțiunii, pe care a admis-o integral, motivându-și soluția prin faptul că CA „Asterra Grup” SA urma să recupereze asiguratului – reclamantului Serghei Togan despăgubirea de asigurare (f.d.92-98).

Judecând apelul declarat de CA „Asterra Grup” SA, instanța de apel l-a admis, a casat hotărârea din 8 august 2018 a Judecătorei Edineț, sediul Ocnîța și a pronunțat o hotărâre nouă, de admitere parțială a cererii de chemare în judecată.

Pentru a decide astfel, instanța de apel a constatat că instanța de fond în mod greșit a determinat quantumul despăgubirii de asigurare, or, în cazul distrugerii autovehiculului, urmează a se ține cont de faptul că despăgubirea constituie diferența dintre valoarea autovehiculului la data producerii accidentului și valoarea lor rămasă (adică valoarea părților din autovehicul rămase neavariate în urma deteriorării lui).

Prin urmare, prima instanță la dispunerea încasării despăgubirii de asigurare neîntemeiat nu a ținut cont de valoarea părților rămase neavariate în urma accidentului care au fost evaluate la prețul de 12 364 lei, iar în consecință greșit a încasat o despăgubire de asigurare care depășește diferența dintre valoarea autovehiculului la data producerii accidentului și valoarea rămasă, ceea ce este inadmisibil.

În concluzie, ținând cont de faptul că despăgubirea de asigurare nu trebuie să depășească diferența dintre valoarea autovehiculului la data producerii accidentului și valoarea rămasă, instanța de apel a ajuns la concluzia de a admite acțiunea parțial și de a încasa din contul CA „Asterra Grup” SA în beneficiul lui Serghei Togan despăgubirea de asigurare în sumă de 23 904, 98 lei (36 268, 98 lei valoarea autovehiculului la data producerii accidentului – 12 364 lei valoarea părților componente a autovehiculului rămase neavariate).

Pe cale de consecință, instanța de apel a concluzionat că concluzia primei instanțe privind admiterea integrală a acțiunii este greșită sub aspectele sus-enunțate (f.d.150-155).

Instanța de recurs conchide, însă, că o astfel de soluție rezultă din nedeterminarea exactă a naturii juridice a litigiului, criteriu, care presupune prin sine lămurirea completă și certă a situației de fapt sub toate aspectele, mai mult că concluziile instanței de apel sunt bazate pe o apreciere unilaterală și arbitrară a materialului probator, fapt ce vine în contradicție cu normele de drept procedural.

Pentru început, instanța de recurs consideră necesar de a reitera că legislația procedural-civilă consacră principiul general după care orice hotărâre judecătorească trebuie să fie motivată și să reprezinte premisa pentru soluția din dispozitiv. Această dispoziție este edictată atât în interesul unei bune administrări a justiției și încrederii ce trebuie să inspire justițiabililor, cât și pentru a se da instanțelor superioare posibilitatea de a controla judecata primelor instanțe.

Pentru satisfacerea acestui principiu, judecătorii fondului sunt datori să arate motivele de fapt și de drept care au format convingerea lor, să enunțe cele constatate și dovezile care au determinat-o.

În acest sens, legiuitorul a investit apelul cu efect devolutiv, care presupune două limite raționale: tantum devolutum quantum appellatum, adică

instanța de apel rejudecă în fapt și în drept, ceea ce apelantul a înțeles să atace din hotărârea primei instanțe, fiind o consecință a principiului disponibilității care guvernează procesul civil și tantum devolutum quantum iudicatum, unde instanța de apel, efectuează o nouă examinare în fond, dar și exercită controlul judiciar complet, în fapt și în drept, asupra ceea ce a hotărât prima instanță și din acest motiv instanța de apel, nu poate fi pusă în situația de a soluționa cereri care nu au fost formulate în fața primei instanțe, adică cereri absolut noi prin care să se invoce pretenții noi.

Reieșind din principiile dreptului procesual civil, Colegiul notează că, acțiunea civilă este ansamblul mijloacelor procesuale consacrate și garantate, pentru apărarea prin intermediul instanței de judecată în ordinea stabilită de lege a dreptului subiectiv prezumat încălcat sau prezumat contestat. Acțiunea civilă constă din trei elemente interdependente: obiectul, temeiul și părțile acțiunii.

La rândul său, obiectul acțiunii civile îl formează pretențiile reclamantului față de pârât, adresate instanței de judecată în scopul apărării propriilor drepturi și care reies din raportul material-litigios și în privința cărora instanța de judecată urmează să se expună prin hotărâre.

Prin urmare, instanței de judecată îi revine o deosebită atenție de a determina raportul material-litigios dintre părți întru constatarea corectă a specificului obiectului acțiunii civile și temeiului acesteia. Or, reieșind din acestea, instanța de judecată urmează să stabilească obiectul probațiunii pe cauza dedusă judecării, circumstanță care presupune în sine conturarea faptelor juridice prin care se justifică pretențiile și obiecțiile părților și fără de care este imposibilă soluționarea justă a litigiului.

Implicit circumstanțelor cauzei, instanța de recurs atestă că reclamantul Serghei Togan înaintând prezenta acțiune a solicitat instanței de judecată încasarea din contul CA „Asterra Grup” SA în beneficiul său a prejudiciului material ce i-a fost cauzat în urma deteriorării automobilului de model „VAZ 21103”, n/î xxxx în sumă de 1500 euro și a cheltuielilor de judecată.

La capitolul dat, este remarcabil că din analiza materialelor cauzei și, în special, a cererii prealabile, a cererii de chemare în judecată și a explicațiilor participanților date în cadrul ședințelor de judecată rezultă că reclamantul a solicitat suma de 1500 euro cu titlu de despăgubire ca rezultat a accidentului din 5 octombrie 2016 (f.d.3-8,30-32,83).

Distinct revendicărilor formulate de Serghei Togan în privința cărora instanța de judecată urma a se expune prin hotărâre, Judecătoriei Edineț, sediul Ocnîța, prin hotărârea din 8 august 2018 a dispus încasarea din contul CA „Asterra Grup” SA în beneficiul lui Serghei Togan a prejudiciului material în sumă de 1500 euro pentru reparația automobilului (f.d.92-98).

Curtea de Apel Bălți a dispus încasarea din contul CA „Asterra Grup” SA în beneficiul lui Serghei Togan a despăgubirii de asigurare în sumă de 23904,98 lei, ce constituie diferența dintre valoarea autovehiculului la data producerii accidentului și valoarea rămasă, ceea ce atestă că la caz sunt pronunțate două soluții contradictorii fără a stabili cert ce de fapt a solicitat reclamantul.

Totodată, cu titlu subsecvent, analizând cuprinsul deciziei din 6 noiembrie 2018 a Curții de Apel Bălți, Colegiul atestă că și instanța de apel nu a dat o apreciere multiaspectuală și certă situației respective, iar drept urmare s-a abținut de a da un răspuns special și explicit la cele mai importante întrebări deduse soluționării. Or, atunci când instanța de apel examinând apelul și adoptă o decizie prin care casează hotărârea primei instanțe (total sau parțial) cu adoptarea unei noi soluții, urmează a ține cont de faptul, că instanța de apel este obligată să examineze cauza, în limita pretențiilor înaintate de reclamant. Iar atunci când va casa hotărârea primei instanțe parțial, instanța de apel urmează a ține cont, că în consecință actul de dispoziție final, prin care vor fi soluționate pretențiile reclamantului, se vor conține în două documente a două instanțe care se află în interconexiune și aici se exclude ca concluziile instanței de apel să se bazeze pe temeiurile respinse de prima instanță, fără a fi anulate de instanța de apel.

În continuare, instanța de recurs reține că în conformitate cu art. 1301 alin. (1) Cod civil (în vigoare la data producerii accidentului rutier din 5 octombrie 2016), prin contract de asigurare, asiguratul se obligă să plătească asigurătorului prima de asigurare, iar acesta se obligă să plătească, la producerea riscului asigurat, asiguratului sau unui terț (beneficiarului asigurării) suma asigurată ori despăgubirea, în limitele și în termenele convenite.

Totodată, conform prevederilor art. 1315 alin. (1) lit. b) și c) Cod civil, asigurătorul este obligat să efectueze plata, la apariția dreptului asiguratului sau al beneficiarului asigurării de a încasa suma asigurată sau despăgubirea de asigurare, în termenul stabilit în condițiile de asigurare și să compenseze asiguratului cheltuielile aferente evitării producerii cazului asigurat sau limitării oportune a prejudiciilor pasibile de despăgubire.

La rândul său, litigiului în cauză sunt aplicabile și prevederile Legii cu privire la asigurarea obligatorie de răspundere civilă pentru pagube produse de autovehicule nr. 414 din 22 decembrie 2006.

Astfel, în conformitate cu art. 15 alin. (1) din legea enunțată, asigurătorul acordă despăgubiri dacă prejudiciile s-au produs din culpa asiguratului sau a utilizatorului de autovehicul.

Iar în temeiul art. 19 alin. (1) lit. a) și alin. (2) din aceeași lege, după ce a luat cunoștință de producerea accidentului, asigurătorul este obligat să deschidă dosar de daune. Asigurătorul este obligat să soluționeze cererea și să achite despăgubirea de asigurare în cel mult 3 luni din data informării despre cazul asigurat.

În corespundere cu art. 22 alin. (1) și (7) al aceleiași legi, despăgubirile se stabilesc în baza unui acord scris între persoana păgubită sau reprezentantul ei legal și asigurător ori, în cazul în care nu s-a ajuns la nicio înțelegere, prin hotărâre judecătorească definitivă și irevocabilă. În cazul avarierii sau distrugerii de bunuri, despăgubirea se stabilește în conformitate cu legislația în vigoare privind acoperirea cuantumului pagubelor aduse bunurilor, ținându-se cont de pretențiile formulate de persoana păgubită, fără a se depăși diferența dintre

valoarea acestor bunuri din momentul producerii accidentului și valoarea rămasă și limita maximă a despăgubirilor de asigurare prevăzută de prezenta lege.

În temeiul art. 23 alin. (1) din Legea nr. 414 din 22 decembrie 2006, despăgubirea pentru avarierea sau distrugerea autovehiculului nu poate depăși nici una din următoarele valori: a) valoarea pagubei real suportate; b) diferența dintre valoarea autovehiculului la data producerii accidentului și valoarea rămasă; c) limita despăgubirii prevăzută de prezenta lege.

Curtea de Apel Bălți, prin decizia din 6 noiembrie 2018 a constatat că instanța de fond în mod greșit a determinat cuantumul despăgubirii de asigurare, deoarece în cazul distrugerii autovehiculului, urmează a se ține cont de faptul că despăgubirea constituie diferența dintre valoarea autovehiculului la data producerii accidentului și valoarea lor rămasă (adică valoarea părților din autovehicul rămase neavariate în urma deteriorării lui), motiv pentru care a ajuns la concluzia de a admite acțiunea parțial și de a încasa din contul CA „Asterra Grup” SA în beneficiul lui Serghei Togan despăgubirea de asigurare în sumă de 23 904, 98 lei (36 268, 98 lei valoarea autovehiculului la data producerii accidentului – 12 364 lei valoarea părților componente a autovehiculului rămase neavariate).

Instanța de recurs consideră, însă, că această concluzie a instanței de apel este una pripită, bazată doar pe susținerile invocate de către CA „Asterra Grup” SA fără a da o apreciere cuvenită invocărilor lui Serghei Togan, care a insistat asupra faptului că automobilul de model „VAZ 21103” n/î xxxx este defectat și nu poate fi vândut la suma de 12 364 lei, invocând că conform raportului de evaluare a prejudiciului cauzat nr. 216/A/16 din 9 noiembrie 2016, automobilul examinat de model „VAZ 21103” cu n/î xxxx nu este rațional de reparat, deoarece valoarea costurilor distrugerii constituie 81,22 % din valoarea medie pe piață a unui automobil analogic (f.d.62-67), circumstanțe ce impun să se ajungă la concluzia că automobilul enunțat se consideră „distrus”, pe motiv că a fost accidentat și nu poate fi restabilit, iar valoarea părților din automobil rămase neavariate nu depășește 25% din valoarea lui la data producerii accidentului.

Ca urmare, aceste argumente, inclusiv și raportul de evaluare a prejudiciului cauzat nr. 216/A/16 din 9 noiembrie 2016 au rămas fără o apreciere juridică, deși urmau a fi verificate și analizate minuțios întru soluționarea corectă a litigiului.

Colegiul menționează că nici în cererea de chemare în judecată, nici în cadrul examinării cauzei în instanța de fond și apel, dar nici în cererea de recurs Serghei Togan nu a concretizat cu ce titlu urmează a fi despăgubit.

Colegiul reține că instanțele de judecată nu au constatat la ce se referă suma solicitată de reclamant: la prejudiciul real suportat, adică reprezintă suma necesară pentru repararea autoturismului; la valoarea bunului distrus sau cade sub incidența art. 23 alin. (1) lit. b) din Legea nr. 414 din 22 decembrie 2006.

Colegiul indică că la rejudecarea cauzei acest aspect urmează a fi determinat cert, or, de această circumstanță depinde soarta bunului aflat în litigiu.

În această ordine de idei, este cert că omiterea aspectelor menționate de către instanța de apel, direct indică la examinarea superficială a litigiului, or, în sensul art. 6 alin. (1) al Convenției, noțiunea de proces echitabil impune ca instanța de judecată să nu-și motiveze doar sumar hotărârea sa, ci să examineze efectiv problemele esențiale care-i sunt supuse aprecierii și să nu se mulțumească de a proba pur și simplu concluziile uneia dintre părți.

Sub aspectul celor relatate se constată că soluția instanței de apel nu conține o argumentare clară din care să rezulte procesul deliberării și adoptării soluției la care s-a ajuns, astfel instanța de recurs fiind în imposibilitate să exercite controlul judiciar asupra unei asemenea soluții și să verifice temeinicia și legalitatea hotărârii atacate cu privire la oricare dintre motivele prevăzute de lege.

Din aceste considerente, Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ lărgit al Curții Supreme de Justiție consideră că decizia instanței de apel urmează a fi casată cu remiterea cauzei spre rejudecare în instanța de apel.

În conformitate cu art. 445 alin. (1) lit. c) Cod de procedură civilă, Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ lărgit al Curții Supreme de Justiție

d e c i d e:

Se admite recursul declarat de Serghei Togan, reprezentat de avocatul Ghenadie Odobescu.

Se casează decizia din 6 noiembrie 2018 a Curții de Apel Bălți, în cauza civilă, la cererea de chemare în judecată depusă de Serghei Togan împotriva Companiei de Asigurări „Asterra Grup” Societate pe Acțiuni, intervenient accesoriu Nadir Gheorghita cu privire la repararea prejudiciului material, cu remiterea cauzei spre rejudecare la Curtea de Apel Bălți, în alt complet de judecată.

Decizia nu se supune niciunei căi de atac.

Președintele ședinței,
judecătorul

Oleg Sternioală

judecătorii

Ala Cobăneanu

Svetlana Filincova

Victor Burduh

Tamara Chișca-Doneva